Melyik ország joga alkalmazandó?

Litvánia

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyve, első könyv, I. rész, II. fejezet

Az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendelete (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.)

Az Európai Parlament és a Tanács 864/2007/EK rendelete (2007. július 11.) a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról (Róma II.)

A Tanács 1259/2010/EU rendelete (2010. december 20.) a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról.

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

Az 1961. október 5-én kelt Hágai Egyezmény a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról.

Az 1961. október 5-én kelt Hágai Egyezmény a kiskorúak védelme tekintetében a hatóságok jogköréről és az alkalmazandó jogról.

Az 1971. május 4-én kelt Hágai Egyezmény a közlekedési balesetekre alkalmazandó jogról.

Az 1973. október 2-án kelt Hágai Egyezmény a tartási kötelezettségre alkalmazandó jogról.

Egyezmény a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról, aláírásra megnyitva Rómában 1980. június 19-én.

Az 1996. október 19-én kelt Hágai Egyezmény a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról.

2007. október 30-án kelt egyezmény a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (az új Luganói Egyezmény)

.

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

Megállapodás a Litván Köztársaság és az Örmény Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és az Azerbajdzsáni Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és az Üzbegisztáni Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és a Kazahsztáni Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

A Litván Köztársaság és a Kazahsztáni Köztársaság között kötött, polgári, családjogi és büntetőügyekben fennálló jogsegélyről és jogi kapcsolatokról szóló megállapodás jegyzőkönyve

.

Megállapodás a Litván Köztársaság és Ukrajna között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és Moldova között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és Lengyelország között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság, az Észt Köztársaság és a Lett Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról.

Megállapodás a Litván Köztársaság és a Belarusz Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és a Kínai Népköztársaság között a jogsegélyről polgári és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és az Oroszországi Föderáció között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben.

Megállapodás a Litván Köztársaság és a Török Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról kereskedelmi és polgári ügyekben.

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

A Litván Köztársaság bíróságokról szóló törvénye 33. cikkének (1) bekezdésével összhangban az ügyek tárgyalása során a bíróságokra a Litván Köztársaság alkotmánya, valamint azok a jogszabályok, nemzetközi megállapodások, amelyeknek a Litván Köztársaság aláíró fele, a kormány állásfoglalásai és a Litván Köztársaságban hatályos, a jogszabályokkal nem ellentétes egyéb jogi aktusok alkalmazandók. A Litván Köztársaság polgári törvénykönyve 1.10. cikkének (1) bekezdésével összhangban a külföldi jog alkalmazandó azon polgári kapcsolatokra, amelyek esetében ezt a Litván Köztársaság által aláírt nemzetközi megállapodások, a felek közötti megállapodások vagy a Litván Köztársaság törvényei előírják.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.14. cikkével összhangban, amennyiben az alkalmazandó külföldi jog a Litván Köztársaság jogára való visszautalást írja elő, a Litván Köztársaság joga csak az ebben a törvénykönyvben vagy a külföldi jogban meghatározott ügyekben alkalmazandó. Amennyiben az alkalmazandó külföldi jog egy harmadik állam jogára való továbbutalást ír elő, a harmadik állam joga csak az e törvénykönyvben vagy a harmadik állam jogában meghatározott ügyekben alkalmazandó. Amennyiben a személyi állapot meghatározása tekintetében az alkalmazandó külföldi jog visszautal a Litván Köztársaság jogára, a Litván Köztársaság joga alkalmazandó. Ezek a szabályok nem alkalmazandók azokban az esetekben, ahol az alkalmazandó jogot az ügylet felei választották meg, beleértve az ügylet alakiságaira alkalmazandó jog és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jog meghatározását is. Amennyiben a nemzetközi magánjog szabályai nemzetközi szerződés/egyezmény alkalmazását írják elő, a visszautalással és a harmadik állam jogára való továbbutalással kapcsolatos kérdések tekintetében az alkalmazandó nemzetközi szerződés/egyezmény rendelkezései irányadók.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyve nem határoz meg általános szabályt e tekintetben.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.11. cikkével összhangban a külföldi jog szabályai nem alkalmazandók, ha alkalmazásuk ellentétes lenne a Litván Köztársaság Alkotmánya és egyéb jogszabályai által kialakított közrenddel. Ilyen esetekben a Litván Köztársaság polgári jogszabályai alkalmazandók. A Litván Köztársaság vagy azon másik állam jogának kötelező szabályai alkalmazandók, amely a legszorosabban kapcsolódik a vitához, függetlenül attól a ténytől, hogy a felek megállapodás révén másik külföldi jogot választottak. Az ezekben az ügyekben történő döntéshozatal során a bíróságnak figyelembe

kell vennie e szabályok természetét és célkitűzéseit, valamint az alkalmazásuk vagy az alkalmazás elmulasztásának következményeit. Előfordulhat, hogy az e törvénykönyv szerint alkalmazandó külföldi jog nem érvényesíthető, ha az ügy valamennyi körülményét figyelembe véve ez a jog nem áll egyértelmű kapcsolatban az adott üggyel vagy annak egy részével, hanem az ügy egy másik állam jogához kapcsolódik. Ez a szabály nem alkalmazandó, ha az alkalmazandó jogot az ügylet felei közötti megállapodás révén választották meg.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.12. cikkével összhangban a nemzetközi megállapodásokban vagy a Litván Köztársaság jogában hivatkozott ügyekben a külföldi jog alkalmazását, értelmezését és tartalmának meghatározását a bíróság hivatalból végzi (saját kezdeményezésére). Ha a külföldi jog alkalmazását a felek közötti megállapodás írja elő, az alkalmazott külföldi jog tartalmával kapcsolatos valamennyi bizonyítékot – figyelembe véve az adott jog hivatalos értelmezését, az alkalmazási gyakorlatát és az érintett külföldi állam jogtudományi álláspontját – a külföldi jogra hivatkozó félnek kell biztosítania. A vitában részes bármely fél kérelmére a bíróság segítséget nyújthat az alkalmazandó külföldi jogra vonatkozó információk összegyűjtésében. Ha a bíróság vagy a külföldi jogra hivatkozó fél nem felel meg e kötelezettségeknek, a Litván Köztársaság joga alkalmazandó. Kivételes esetekben, ha az egyén jogai vagy vagyona védelmének érdekében sürgős ideiglenes intézkedéseket kell hozni, mielőtt a vitára alkalmazandó jog és e jog tartalma meghatározásra kerül, a bíróság a Litván Köztársaság jogának alkalmazásával rendezhet sürgős ügyeket.

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelmek és jogi aktusok

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.37. cikkével összhangban a szerződéses kötelezettségekre a kötelem felei közötti megállapodással meghatározott jog alkalmazandó. A felek közötti megállapodást tartalmazhatják a felek közötti szerződés feltételei, vagy az az ügy ténybeli körülményeiből vezethető le. A felek kölcsönös megállapodással kiválaszthatják egy adott ország jogát, amely a teljes szerződésre vagy annak egy vagy több részére alkalmazandó lesz. A felek kölcsönös megállapodással bármikor felválthatják a szerződéses kötelezettségre alkalmazandó, korábban választott jogot egy másik joggal. Az alkalmazandó jog módosítása visszamenőleges hatályú, azonban nem érvényesíthető harmadik felekkel szemben, és nem érvényteleníti a szerződést. Az a tény, hogy a felek kölcsönös megállapodással egy külföldi jogot választottak a szerződésükre nézve alkalmazandónak, nem jelent alapot arra, hogy megtagadják a Litván Köztársaság vagy más állam joga kötelező szabályainak alkalmazását, amelyeket a felek nem módosíthatnak, és amelyek alkalmazását nem zárhatják ki a megállapodás révén.

Amennyiben a felek nem választottak alkalmazandó jogot, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyhez a szerződéses kötelezettség a legszorosabban kapcsolódik. Ebben az esetben feltételezhető, hogy a szerződés szerinti kötelezettség által leginkább érintett állam az az állam, amelynek területén az alábbiak találhatók:

(1) a szerződésre leginkább jellemző kötelezettség teljesítésére kötelezett fél lakóhelye vagy központi ügyvezetésének helye. Amennyiben a kötelezettség jobban kapcsolódik annak az államnak a jogához, amelyben a kötelezett fél üzleti tevékenységének helye található, annak az államnak a joga alkalmazandó;

(2) az ingatlan helye, amennyiben a szerződés tárgya az ingatlanon fennálló jog vagy az ingatlan használatára irányuló jog;

(3) a szállító elsődleges üzleti tevékenységének helye a szállítási szerződés megkötésekor, feltéve, hogy a szállítmány berakodására ugyanabban az államban került sor, ahol a szállító elsődleges üzleti tevékenységének helye található, vagy a feladó központi irodája vagy a szállítmány feladásának helye ugyanabban az államban található, ahol a szállító elsődleges üzleti tevékenységi helye.

Az utóbbi rendelkezés nem alkalmazandó, ha a szerződésre leginkább jellemző kötelezettség teljesítési helye nem határozható meg, és az ebben a bekezdésben foglalt feltételezésekre nem lehet alapozni, mivel az ügy körülményeiből látható, hogy a szerződés szorosabban kapcsolódik egy másik államhoz.

A biztosítási szerződések tekintetében a biztosító székhelye szerinti állam joga vagy ingatlan vagyon biztosítása esetén annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben az ingatlan található.

A választottbírósági megállapodások tekintetében a fő szerződésre vonatkozó jog alkalmazandó, vagy ennek hiányában a választottbírósági megállapodás megkötésének helye szerinti jog, vagy amennyiben a szerződéskötés helyét nem lehet megállapítani, a választottbíróság helye szerinti állam joga.

Az értéktőzsdén vagy árverésen kötött szerződések tekintetében az értéktőzsde vagy árverés állama szerinti jog alkalmazandó.

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.39. cikkével összhangban a szerződéses felek azon joga, hogy megválasszák a szerződéses kötelemre vonatkozó jogot a törvénykönyv 1.37. cikke szerint, nem zárja ki vagy korlátozza a fogyasztó azon jogát, hogy az érdekeit megvédje a szokásos tartózkodási helye szerinti állam jogában meghatározott eszközök és jogorvoslatok alkalmazásával, feltéve, hogy:

(1) a fogyasztói szerződést a szokásos tartózkodási hely szerinti országban kötötték egy abban az országban fennálló különleges ajánlat vagy hirdetés alapján;

(2) a fogyasztót a másik szerződő fél arra ösztönözte, hogy a szerződés megkötéséhez utazzon egy külföldi országba;

(3) a másik fél vagy a képviselője a szokásos tartózkodási helye szerinti államban kapta meg a megrendelést a fogyasztótól.

Ha a fogyasztói szerződés felei nem választották meg az alkalmazandó jogot, a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alkalmazandó. E cikk rendelkezései nem alkalmazandók a szállítási szerződésekre vagy azokra a szolgáltatási szerződésekre, amelyek esetében a szolgáltatásokat a fogyasztó számára kizárólag a Litván Köztársaságtól eltérő országban nyújtják.

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.38. cikkével összhangban az ügylet alakiságaira alkalmazandó jog meghatározására a törvénykönyv 1.37. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban kerül sor. Ha az ügylet felei nem kölcsönös megállapodással választották meg az alkalmazandó jogot, az ügylet alakiságaira az ügylet helye szerinti jog alkalmazandó. A különböző államokban tartózkodó felek között kötött szerződés akkor is érvényes, ha az alakiságai megfelelnek legalább az egyik államban az ilyen ügyletek alakiságaira alkalmazandó jogi követelményeknek. Az ingatlan vagyonnal vagy az abban fennálló jogokkal kapcsolatos ügyletek alakiságainak azon állam jogában foglalt követelményeknek kell megfelelniük, amelyben az ingatlan vagyon található. A fogyasztói szerződések alakiságai tekintetében a fogyasztó szokásos tartózkodási helye szerinti jog alkalmazandó.

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyve 1.40. cikkének értelmében a meghatalmazás alakiságai tekintetében annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a meghatalmazást kiállították. A meghatalmazás érvényességének határideje, amennyiben azt a meghatalmazás nem határozza meg, a meghatalmazott jogai és kötelezettségei, a megbízó és a meghatalmazott egymás felé fennálló kötelezettsége, valamint a harmadik felek felé fennálló kötelezettségeik tekintetében annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a meghatalmazott működik.

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.41. cikkével összhangban az ajándékozási szerződések tekintetében az ajándékozó fél szokásos tartózkodási helye vagy üzleti tevékenységi helye szerinti állam joga alkalmazandó, kivéve az ingatlan vagyonra vonatkozó ajándékozási szerződéseket, amelyek esetében az ingatlan vagyon helye szerinti jog alkalmazandó. Az ajándékozási szerződés nem nyilvánítható semmisnek, ha annak alakiságai megfelelnek az ajándékozási szerződés megkötési helye vagy az ajándékozó fél szokásos tartózkodási helye vagy üzleti tevékenységi helye szerinti állam joga követelményeinek.

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.42. cikkével összhangban a követelések és adósságok átruházhatóságával kapcsolatos ügyek tekintetében a felek közötti megállapodás révén megválasztott jog alkalmazandó. A felek által választott jog a követelés átruházásával kapcsolatban nem érvényesíthető az adóssal szemben, kivéve, ha megszerezték az alkalmazandó jogra vonatkozó választásba való beleegyezésüket. Amennyiben a felek

nem választottak alkalmazandó jogot, az arra a mögöttes kötelezettségre vonatkozó jog, amely tekintetében a vonatkozó követelést (adósságot) átruházzák, alkalmazandó a követelés és az adósság átruházására vonatkozó kapcsolatra. A követelés vagy adósság átruházásának alakiságai tekintetében a követelés vagy adósság átruházására vonatkozó jog alkalmazandó.
A Róma I. rendelet szabályai szintén alkalmazandók.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.43. cikkével összhangban a károkozásból fakadó kötelezettség alatt álló felek jogait és kötelezettségeit a sértett fél választása alapján annak az államnak a joga határozza meg, amelyben a cselekmény történt vagy a kárt előidéző körülmények fennállnak, vagy annak az államnak a joga, amelyben a kár bekövetkezett. Amennyiben nem lehet meghatározni, mely államban került sor a cselekményre, az egyéb körülményekre vagy a kárra, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyhez a kártérítési kereset a legszorosabban kapcsolódik. A kár megtörténte után a felek megállapodhatnak, hogy a kártérítés tekintetében az ügyet tárgyaló bíróság államának joga irányadó. Amennyiben mindkét fél rendes tartózkodási helye ugyanabban az államban található, a kártérítés ügye tekintetében annak az államnak a joga irányadó.
A hibás termékekből eredő károkból keletkező kötelezettségek tekintetében annak az államnak a joga irányadó, amelyben a kár keletkezett, ha a sértett fél szokásos tartózkodási helye vagy a kárért felelős személy üzleti tevékenységi helye abban az államban található, vagy ha a sértett fél abban az államban vásárolta a terméket. Amennyiben a kárért felelős személy üzleti tevékenységi helye a sértett fél szokásos tartózkodási helye szerinti államban található, vagy a sértett fél ott vásárolta a terméket, a sértett fél tartózkodási helye szerinti állam joga alkalmazandó. Amennyiben az irányadó jog az e bekezdésben meghatározott kritériumok alapján nem megállapítható, a kárért felelős személy üzleti tevékenységi helye szerinti állam joga alkalmazandó, kivéve, ha a felperes a követelését azon állam jogára alapozza, amelyben a kár bekövetkezett.
A kárral kapcsolatban felmerülő kötelezettségek tekintetében alkalmazandó jog meghatározza a polgári jogi felelősség feltételeit, annak mértékét, a felelős személyt, valamint a polgári jogi felelősség alóli kivételre vonatkozó feltételeket.
A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.44. cikkével összhangban a baleset idején okozott kár megtérítésére irányuló követelések tekintetében alkalmazandó jog meghatározására a közúti balesetekre alkalmazandó jogról szóló Hágai Egyezménnyel összhangban kerül sor.
A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.45. cikkével összhangban a tömegmédia által a személyes nem vagyoni jogokban okozott károk megtérítésére irányuló követelés tekintetében a sértett fél választása alapján annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a sértett fél szokásos tartózkodási helye vagy üzleti tevékenységi helye található, amelyben a kár bekövetkezett, vagy amelyben a kárt okozó személy szokásos tartózkodási helye vagy üzleti tevékenységi helye található. A válaszadáshoz (tagadáshoz) való jog tekintetében annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a kérdéses kiadvány közzétételére sor került, vagy amelyből az adott rádió-vagy televízióadást sugározták.
A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.46. cikkével összhangban a tisztességtelen verseny által okozott károk megtérítésére irányuló követelések tekintetében annak az államnak a joga irányadó, amelynek piacán a tisztességtelen verseny negatív következményei fennállnak. Ha a tisztességtelen verseny csak egy természetes személy érdekeire hatott ki, az irányadó jog annak az államnak a joga, amelyben a sértett fél üzleti tevékenységi helye található.
A Róma II. rendelet szabályai szintén alkalmazandók.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.15. cikkével összhangban a Litván Köztársaság külföldi állampolgárai ugyanolyan polgári jogképességgel rendelkeznek, mint a Litván Köztársaság állampolgárai. Az e szabály alóli kivételeket a Litván Köztársaság jogszabályai határozzák meg. A külföldi állampolgár születésének vagy halálának idejét a születése vagy halála idején szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga határozza meg (a törvénykönyv 2.12. cikke). A Litván Köztársaságban tartózkodó hontalanok ugyanolyan polgári jogképességgel rendelkeznek, mint a Litván Köztársaság állampolgárai. Az e szabály alóli kivételeket a Litván Köztársaság jogszabályai határozzák meg. A hontalan személy születésének vagy halálának idejét a születése vagy halála idején szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga határozza meg.
A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.16. cikkével összhangban a külföldi állampolgárok és hontalan személyek polgári jogképességét a szokásos tartózkodási helyük szerinti jog határozza meg. Ha e személyek nem rendelkeznek szokásos tartózkodási hellyel, vagy az nem állapítható meg teljes bizonyossággal, a jogképességük meghatározására annak az államnak a jogával összhangban kerül sor, amelyben az érintett ügyletet megkötötték. Amennyiben az adott személy több államban él, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyhez a személy a legszorosabban kapcsolódik. A tartósan a Litván Köztársaságban tartózkodó külföldi állampolgárokat és hontalan személyeket a Litván Köztársaság jogszabályaiban meghatározott eljárással összhangban lehet egyes területeken korlátozottan cselekvőképesként vagy cselekvőképtelenként elismerni, vagy segítséget nyújtani nekik a döntéshozatalban. A szokásos tartózkodási hely megváltozása nem hat ki a jogképességre, ha a jogképességet már a szokásos tartózkodási hely megváltozása előtt megszerezték.
A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.17. cikkével összhangban egy személy nem hivatkozhat cselekvőképtelenségre a szokásos tartózkodási helye szerinti jog alapján, ha azon állam joga szerint rendelkezett jogképességgel, amelyben az ügylet megkötésére sor került, kivéve, ha az ügylet másik fele tisztában volt vagy tisztában kellett lennie azzal, hogy az adott személy a szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alapján cselekvőképtelen. E rendelkezések nem alkalmazandók a családi és öröklési jogra, valamint a dologi jogokra.
A Litván Köztársaság polgári törvénykönyvének 1.18. cikkével összhangban a külföldi állampolgárokat és hontalan személyeket azon állam joga szerint nyilvánítják eltűntnek vagy halottnak, amelyben az utolsó ismert tartózkodási helyük volt.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

A gyermek leszármazásának (az apaság vagy anyaság elismerésének, meghatározásának vagy megtámadásának) meghatározására vagy azon állampolgárság szerinti állam joga alapján kerül sor, amelyet a gyermek a születésekor megszerzett, illetve a gyermek születése idején a szokásos tartózkodási helyeként elismert állam joga vagy a gyermek valamely szülőjének a gyermek születése idején fennálló szokásos tartózkodási helye vagy állampolgársága szerinti állam joga alapján, attól függően, hogy melyik kedvezőbb a gyermek számára. A gyermek leszármazásának meghatározásával járó következményeket a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga határozza meg. A gyermek apjának (anyjának) azon képességét, hogy elismerje az apaságot (anyaságot), annak az államnak a joga határozza meg, amelyben a szokásos tartózkodási helye található az apaság (anyaság) elismerésének idején. Az apaság (anyaság) elismerésének alakiságai tekintetében az apaság (anyaság) elismerésének helye szerinti jog vagy a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga irányadó (a polgári törvénykönyv 1.31. cikke). A gyermekek és a szülők közötti személyes és vagyoni jogviszony tekintetében a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alkalmazandó. Amennyiben a gyermek egyik szülőjének szokásos tartózkodási helye sem abban az államban található, amelyben a gyermek szokásos tartózkodási helye, és mindkét szülő ugyanazon állam állampolgára, akkor a szülők állampolgársága szerinti állam joga alkalmazandó (a polgári törvénykönyv 1.32. cikke).

3.4.2 Örökbefogadás

Az örökbefogadási jogviszony meghatározására a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alapján kerül sor. Ha egyértelmű, hogy az örökbe fogadandó gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alapján történő örökbefogadás nem fogja az örökbefogadás elismerését eredményezni

az örökbe fogadó szülő(k) szokásos tartózkodási helye vagy állampolgársága szerinti államban, akkor az örökbefogadásra ezen államok joga alapján is sor kerülhet, feltéve, hogy az nem ellentétes a gyermek mindenek felett álló érdekeivel. Ha nem egyértelmű, hogy az örökbefogadást a másik államban is elismerik, az örökbefogadás tilos. Az örökbe fogadott gyermek, az örökbe fogadó szülője (szülői) és a rokonaik közötti kapcsolatok tekintetében az örökbe fogadó szülő(k) szokásos tartózkodási helye szerinti jog alkalmazandó (a polgári törvénykönyv 1.33. cikke).

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

A házasságkötési képesség és a házasság egyéb feltételeinek meghatározása tekintetében a Litván Köztársaság joga alkalmazandó. A házasságot be kell jegyezni a Litván Köztársaság anyakönyvi hivatalaiban, ha a házastársak legalább egyikének szokásos tartózkodási helye Litvániában található, vagy ha legalább egyikük a Litván Köztársaság állampolgára a házasságkötés idején. A Litván Köztársaságban szokásos tartózkodási hellyel nem rendelkező, külföldi állampolgárok vagy hontalan személyek házasságkötési képességét a házasodni kívánó felek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alapján lehet meghatározni, feltéve, hogy a házasságot a házasodni kívánó felek legalább egyikének szokásos tartózkodási helye szerinti állam elismeri. A külföldi államban jogszerűen megkötött házasságot a Litván Köztársaság elismeri, kivéve, ha a Litván Köztársaságban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező házastársak azért házasodtak egy külföldi államban, hogy elkerüljék, hogy a házasságuk a Litván Köztársaság jogszabályai szerint semmis legyen (a polgári törvénykönyv 1.25. cikke). A házasságkötésre vonatkozó eljárás meghatározására a házasságkötés helye szerinti állam joga alapján kerül sor. A házasság akkor is elismerhető érvényesként, ha a megkötésére irányuló eljárás összhangban van legalább az egyik fél szokásos tartózkodási helye vagy állampolgársága szerinti állam jogának a házasságkötés idején fennálló követelményeivel (a polgári törvénykönyv 1.26. cikke). A házastársak közötti személyes jogviszony tekintetében a szokásos tartózkodási helyük szerinti állam joga irányadó. Ha a házastársak szokásos tartózkodási helye eltérő államokban található, a személyes jogviszonyuk tekintetében az utolsó közös szokásos tartózkodási helyük szerinti állam joga alkalmazandó. Ha a házastársak nem rendelkeztek közös szokásos tartózkodási hellyel, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a házastársak a legszorosabb személyes kapcsolatokkal rendelkeznek. Amennyiben nem lehet megállapítani, hogy a házastársak mely államban rendelkeznek a legszorosabb személyes kapcsolatokkal, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a házasságkötésre sor került (a polgári törvénykönyv 1.27. cikke).

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

Nem szabályozott.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

A polgári törvénykönyv 1.29. cikkével összhangban a különválás és a házasság felbontása tekintetében a házastársak szokásos tartózkodási helye szerinti jog alkalmazandó. Ha a házastársak nem rendelkeznek közös szokásos tartózkodási hellyel, az utolsó közös szokásos tartózkodási helyük szerinti állam joga, vagy annak hiányában az ügyet vizsgáló bíróság szerinti állam joga alkalmazandó. Amennyiben mindkét házastárs állampolgársága szerinti állam tiltja a házasság felbontását, vagy külön feltételeket ír elő a házasság felbontásával kapcsolatban, a házasság felbontható a Litván Köztársaság jogszabályaival összhangban, ha az egyik fél a Litván Köztársaság állampolgára is, vagy a szokásos tartózkodási helye a Litván Köztársaságban található.

A házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet (Róma III.) szabályai szintén alkalmazandók.

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A családi tartási jogviszonyok (tartásdíj) meghatározására a tartási kötelezettségre alkalmazandó jogról szóló, 1973. október 2-i Hágai Egyezménnyel összhangban kerül sor (a polgári törvénykönyv 1.36. cikke).

A 2007. november 23-án kelt Hágai Jegyzőkönyv a tartási kötelezettségre alkalmazandó jogról.

3.6 Házassági vagyonjogi rendszerek

A polgári törvénykönyv 1.28. cikkével összhangban a házastársi vagyon jogállásának meghatározására a házastársak szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alapján kerül sor. Amennyiben a házastársak szokásos tartózkodási helye eltérő államokban található, a mindkét házastárs állampolgársága szerinti állam joga alkalmazandó. Ha a házastársak más államok állampolgárai, és soha nem rendelkeztek közös szokásos tartózkodási hellyel, a házasságkötés helye szerinti állam joga alkalmazandó. A házastársi vagyon szerződések szerinti jogállásának meghatározására a házastársak közötti megállapodásban megválasztott állam joga alkalmazandó. Ebben az esetben a házastársak választhatják az aktuális vagy jövőbeli szokásos tartózkodási helyük szerinti állam jogát vagy annak az államnak a jogát, amelyben a házasságkötésre sor került vagy amelynek valamelyik fél az állampolgára. A házastársak között az alkalmazandó jog tekintetében kötött megállapodás akkor minősül érvényesnek, ha megfelel az általuk választott állam vagy a megállapodás megkötésének helye szerinti állam jogában előírt követelményeknek. A megállapodásban választott alkalmazandó jog kizárólag akkor érvényesíthető harmadik felekkel szemben, ha a harmadik felek tisztában voltak ezzel a ténnyel, vagy tisztában kellett volna lenniük vele. A házastársak közötti megállapodásban választott alkalmazandó jog csak akkor használható az ingatlan vagyonban fennálló dologi jogokkal kapcsolatos vita rendezésére, ha az adott tulajdon és az ingatlan vagyonban fennálló dologi jogok bejegyzésére vonatkozó, az ingatlan vagyon helye szerinti államban fennálló követelmények teljesültek. A házastársak közötti, a tulajdon jogállásának változásával kapcsolatos megállapodás tekintetében a változás idején a házastársak szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alkalmazandó. Ha a jogállás változásának idején a házastársak más államban éltek, az utolsó közös szokásos tartózkodási helyük szerinti állam joga alkalmazandó vagy az ilyen szokásos tartózkodási hely hiányában az a jog, amely meghatározza a házastársak közötti vagyoni jogviszonyt.

3.7 Öröklés, végintézkedések

A végrendelkező azon képességét, hogy végrendeletet készítsen, módosítson vagy vonjon vissza, a végrendelkező szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga határozza meg. Amennyiben az adott személy nem rendelkezett szokásos tartózkodási hellyel, vagy az nem megállapítható, a végrendelkezési képességét annak az államnak a joga határozza meg, amelyben a végrendeletet elkészíti (a polgári törvénykönyv 1.60. cikke). A végrendelet alakiságai, módosítása vagy visszavonása tekintetében annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a végrendelet elkészült. A végrendelet, annak módosítása vagy visszavonása akkor is érvényesnek minősül, ha ezen okiratok alakiságai megfelelnek a végrendelkezőnek az okiratok elkészítése idején fennálló, szokásos tartózkodási helye vagy állampolgársága szerinti állam jogában vagy az okiratok elkészítése vagy a halála idején fennálló tartózkodási helye szerinti állam jogában foglalt követelményeknek. Az ingatlan vagyonra vonatkozó végrendelet, valamint annak módosítása vagy visszavonása akkor minősül érvényesnek, ha annak alakiságai megfelelnek azon állam jogának, amelyben az ingatlan vagyon található (a polgári törvénykönyv 1.61. cikke). A polgári törvénykönyv 1.62. cikkével összhangban annak az államnak a joga alkalmazandó az ingatlan vagyon öröklésétől eltérő öröklésekre, amelyben az elhunyt szokásos tartózkodási helye volt található a halála idején. Az ingatlan vagyonnal kapcsolatos öröklési jogviszony tekintetében annak az államnak a joga irányadó, amelyben az ingatlan vagyon megtalálható. Ha az öröklés a Litván Köztársaság állampolgárának halála után következik be, az elhunyt Litván Köztársaságban tartózkodó és a hagyaték bizonyos részére jogosult örökösök az alkalmazandó jogtól függetlenül a Litván Köztársaság jogával összhangban öröklik meg az adott részt, kivéve az ingatlan vagyon esetén. Ha az öröklési jogviszonyokra alkalmazandó jog szerint a vagyon nem ruházható át külföldi államra egyéb örökösök hiányában, és a vagyon Litvániában található, a Litvániában található vagyon a Litván Köztársaság tulajdonába kerül.

Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650 /2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szabályai szintén alkalmazandók.

3.8 Ingatlan

A polgári törvénykönyv 1.48. cikkével összhangban az ingó és ingatlan vagyonban fennálló tulajdonjog és egyéb vagyoni jogok meghatározására annak az államnak a joga alapján kerül sor, amelyben a vagyon található volt a jogállása megváltozásakor. A vagyon ingatlan vagy ingó vagyonként történő elismerésére azon állam joga alapján kerül sor, amelyben a vagyon található. A tulajdonjog vagy egyéb vagyoni jogok hivatalos bejegyzése tekintetében azon állam joga alkalmazandó, amelyben a vagyon a bejegyzés idején megtalálható volt. Az ingatlan vagyon tulajdonjogának meghatározására elbirtoklás esetén azon állam joga alapján kerül sor, amelyben a vagyon található.

3.9 Fizetésképtelenség

Utolsó frissítés: 08/11/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.